

kalme bocht een rotsige kust geweest zijn, waar de branding geen schelpje heel liet en alles verbrijzelde, maar tot schelpgruis morzelde of tot kalkmeel maalde; daarna kwam een tijd, dat de zeebodem tot vastland werd en waarschijnlijk een rijken plantengroei droeg, lang voor de Vlaamsche Zee alles weer onder water zette en er zijn zand en leemdek op neerlegde.

Wat er nog onder de kamschelpen-laag zit, was niet te zien, dat zal een boring moeten uitmaken; we kunnen met de hand er diep in graven. Het begint met een wit fijn schelpenloos zand. Zonder* twijfel is deze mergelgroeve een plekje waar de boven-tertiaire laag (Pliocene) is behouden gebleven, uit een tijd die in Belgische en Engelsche werken met den naam *Scaldisien* wordt aangeduid, en wel de jongere afdeeling er van, die men, afgaande op de fossielen er in, nog weer onderscheidt als Poederlien; zoo geheeten naar het dorpje Poederle in België waar de laag het eerst duidelijk is aangetroffen. Nog twee jongere tijdperken en lagen van het tertiair worden onderscheiden naar Nederlandsche plaatsen, het Tegelenien, en als bovenste tertiaire vorming, het Amstelien; dan volgt het oudste diluvium dat in België Campinien (Kempensch) heet, dan het Loess of Hesbayen, en eindelijk het Flandrien, dat zooals we zagen hier bij De Kauter onmiddellijk boven op de gronden uit het tertiair ligt. Wel komen in Zuid-Limburg veel oudere gronden, de secundaire en primaire, bloot, maar zoo'n duidelijke open getuige uit die tertiaire tijden als De Kauter hebben wij in ons heele land niet; en het is alweer doodjammer, dat er elken winter zoo'n brok van wordt afgegraven. Binnen een paar jaar is het laatste stukje van dien laatsten oerouden tertiären heuvel, dat natuur-monument uit de dagen kort vóór den ijstijd, uit ons land verdwenen; de voorlaatste bank lag midden in het dorp, die is voorgoed weg, en de plek, waar hij lag, kon ik nauwlijks terugvinden.

E. HEIMANS.

(Wordt vervolgd).

EEN JONGE ZANGLIJSTER.

TOEN de groote vacantie begon, kwamen twee meisjes van 't Kopje mij een paar jonge zanglijsters brengen, kunstig opgesloten in een krijtkistje. De vogels waren een dag te voren opgepikt en konden nog niet vliegen; wellicht was hun ouders een ongeluk overkomen. De kostschool had ze een dag verpleegd, maar nu 't vacantie werd, kreeg ik die dieren, omdat ik zooveel van vogels houd.

Nu is dat wel waar, maar ik houd ook veel van vrijheid en rondzwerven en dat gaat niet makkelijk, als je behept bent met een paar hulpelooze vogeljongen, die iedere tien minuten gevoerd moeten worden. Gelukkig waren mijn jongens thuis en die brachten weer een stuk of zes zomerlogé-kinderen aan en zoo zijn we dan met ons tieners er in geslaagd, een van de twee vogels drie dagen lang te verzorgen. De andere was den eersten dag al gestorven.

Nu hadden we ons al dadelijk het doel gesteld, het dier in vrijheid op te brengen, zoodat het ten slotte zijn eigen weg kon gaan. Hij was dan ook bijna altijd buiten, in 't gras en bij de boschjes, daar werd hij gevoerd en daar werd hem ook alle gelegenheid geboden, om zelf eens een worm of slak te vinden en om te drinken en te baden. Hij mocht vrij rondloopen, alleen werd hij terug gezet, wanneer hij te dicht bij het hek kwam, dat over een lengte ruim honderd meter mijn tuin van den weg afscheidt. Wanneer er eens geen oppassers bij de hand waren en ook 's nachts werd hij geplaatst in een ruime serre, die hij allerliefst bevulde en waar hij op een sport van een tuinstoel al gauw een vast zitplaatsje had uitgekozen.

Onze kweekeling.

Alleraardigst was het, na te gaan, hoe het dier langzamerhand gewoonten aannam en instincten ging vertoonen. Menschenvrees had hij op die meisjeskostschool al afgeleerd, hij scheen er zelfs van te houden, om op de hand te worden rondgedragen. Met zijn activiteit was het poovertjes gesteld en ofschoon wij ons beijverden, om luidruchtige wormen en volumineuze slakken bij hem in 't gras te zetten, lette hij de eerste twee dagen daar in 't geheel niet op. Als hij honger had, dan riep hij „tjep, tjep“ en de eenige moeite, die hij deed, om aan den kost te komen, bestond hierin, dat hij op zijn hielen ging zitten en met naar boven gericht kop den bek opensperde, wanneer iemand hem wat voorhield. Wanneer wij niet gauw genoeg wormen of slakken bij de hand hadden dan kreeg hij geweekt brood en beschuit en ook wel een enkel aardbeitje.

Het eerste, wat ik hem zag doen behalve schreeuwen en rondloopen was, dat hij zich in de veeren ging pikken. Op zijn kop had hij nog nestdons: een paar heel eigenwijze vlokken bovenop zijn schedel. De vleugels begonnen al aardig aan te komen, al ontbraken er hier en daar nog wat pennen en dekveertjes, de staart was allerakeligst afwezig. Wat moet dat voor jonge vogels, vooral lijsters, staartmeezen, kwikstaartjes en eksters een bijzonder gevoel wezen wanneer zij daar in weinig dagen zoo'n mooien langen staart krijgen!

Den tweeden dag van zijn verblijf begon onze vriend al wat te vliegen, hij maalde wat met zijn vleugels als hij van een hoogte viel en roeide ook als hij een hoogsprong wou doen. Ook heeft hij toen gezongen.

Ik had toen juist de wacht, hij was pas gevoerd en nu zaten we allebei een beetje rond te kijken. De bijen waren bij hun korf druk aan 't sollen met pas uitgekomen darren, aspergehaantjes waren weer eens bezig, eieren te leggen op mijn asperge — wie einst im Mai — hommeltjes waren druk bezig op de thym en een gemengd gezelschap van jonge musschen en roodstaartjes belaagden mijn grasmiertjes. 't Was prachtig zomerweer en hooge witte wolkjes herinnerden aan lang vergeten gedichten.

Waar mijn lijster naar keek, dat weet ik niet, hij zag misschien niet anders dan „l'herbe, qui verdoie et le chemin qui poudroie“; in ieder geval, hij zat er tamelijk onverschillig bij met die uitdrukking van onmeedoogende gestrengheid, die 't gevolg is van het verloop van zijn mondhoeken en de vlekkenrijen van zijn onderkin.

Opeens weerklinkt in 't eikenboschje een vroolijk geroep en getjingel. Daar komt een meezenbende aan, zoo'n nazomertroepje, in hoofdzaak gevormd door staartmeesjes met een half dozijn pumpelmeezen en koolmeezen en twee of drie zwartkoppen: een echt vroolijk, luchtig meezenkabaaltje.

Wij keken allebei op en daar begon mijn lijstertje zijn keel te bewegen. Je kon de veertjes op en neer zien gaan, maar er kwam geen geluid. Ik was één en al aandacht en meende, dat hij nu wel die meezen zou gaan nabootsen. Maar toen er eindelijk geluid kwam, was dat geen meezenroep, maar een zacht en liefelijk gekweel, het eigen lied van de lijster zelf, maar heel zacht en onbepaald, niet het aangeleerde, maar het aangeboren lied. Die meezen hadden hem tot de ontdekking gebracht, dat hij ook zingen kon; hij had nu alleen 't zingen zelf nagebootst; 't bepaalde geluid zal hij later wel imiteeren.

Er zijn nog veel menschen, die meenen, dat de vogels pas gaan zingen, wanneer zij volwassen zijn en dan nog wel in 't bijzonder gedurende den tijd van broeden en paren. Wie echter in deze Augustusdagen goed oplet, kan allerlei jonge vogeltjes aantreffen, die nu al zingen, dikwijls zoo zacht, dat het op een afstand van meer dan tien meter al niet meer hoorbaar is, maar soms toch ook wel luider en altijd bijzonder liefelijk. Ze doen het op alle tijden van den dag, liefst als ze na een goeden maaltijd op een beschut plekje kunnen uitrusten: aan boschranden of in hagen van bessentuinen. In de afgelopen week heb ik liedjes gehoord van jonge nachtegaaltjes, roodborstjes, tuinfluiters, spotvogeltjes, winterkoninkjes, vliegenvangertjes, boomleeuwerikjes en kwikstaartjes. Die jonge vliegenvanger zong vroolijker, dan ik het ooit een oude heb hooren doen, zelfs in den broedtijd.

Deze weken zijn wel de meest geschikte, om op dien kinderzang te letten, want het aantal der oude vogels, die nu nog of reeds weer zingen, is thans op zijn kleinst. Met September wordt het al moeilijker, om dit verschijnsel te bestudeeren, want dan lijken veel jonge vogels in hun eerste winterkleed al geheel en al op de ouden, die pas geruid hebben, tenminste op een afstand.

Maar laat ik terugkeeren naar mijn lijster. Hij wou nog maar altijd zelf

geen wormen of slakken zoeken en mijn jonge helpers en helpsters begonnen mij in den steek te laten en wilden het beest maar in een kooi stoppen, om van de drukte af te zijn. Daar had ik echter geen zin in.

Nu hadden we ook pas een jonge musch gehad, die nog niet voor zich zelf kon zorgen. Die hadden we in den tuin gezet en toen was al heel gauw een oude man-musch komen opdagen, die na veel misbaar en vertooning het jonge beest adopteerde.

Wij besloten daarom, ons pleegkind te brengen naar een plek, waar veel zanglijsters waren, een groot gazon op een tijdelijk onbewoonde buitenplaats, die met zeer veel zorg kattenvrij wordt gehouden. In den laten namiddag deponeerden wij hem op 't gras. Hij huppelde schreeuwend rond, maar toevallig vertoonden zich dien avond daar geen zanglijsters. Wij gaven hem nog flink wat te eten en bleven, om te zien, wat hij doen zou, als 't avond werd.

Wel, hij gedroeg zich nu zeer doelmatig. Hij keek wat rond, huppelde naar den donkeren plantsoenkant, vond een dicht sparretje, klom daarin tot in de derde verdieping en ging toen vlak tegen den stam zitten slapen. Was dat een herinnering uit den tijd van voor dat hij op de kostschool kwam of een nieuw instinct, dat zich bij hem openbaarde? In ieder geval hij zat opperbest en wij lieten hem daar.

Den volgenden morgen vroeg gingen wij hem weer opzoeken. Eerlijk gezegd, ik had maar weinig hoop, dat wij hem zouden vinden, doch tot onze groote vreugd en bewondering vonden wij hem vlak bij 't huis, waar hij uit alle macht zat te schreeuwen, vooral toen hij ons zag. Wij voerde hem, zooveel hij maar lustte en beloofden, spoedig weer te komen.

Toen we weer gelegenheid hadden, naar hem om te zien, vonden wij hem in de sparren bij het huis met een schoteltje eten bij zich. Van de huisbewaarders vernamen wij zijn heldendaden. Die zaten buiten boonen te doppen, toen opeens uit een laan een jonge lijster kwam aanhuppelen. Hij fladderde op een stoel, daarna op de tafel en ging toen, onder groote verteedering van zijn toeschouwers schreeuwen om eten. Het dier had dus na zijn ondervindingen op de Kostschool en op Binnenduin de menschen als zijn verzorgers leeren beschouwen en kwam zich nu ook op Lindenheuvel aanmelden.

Daar was echter de gelegenheid voor zijn natuurlijke opvoeding gunstiger dan in mijn klein tuintje. Den tweeden dag was hij al mans genoeg, om wormen van den grond op te pikken. Zijn bezoeken aan 't huis werden al schaarscher, naarmate zijn staart in lengte toenam. Eindelijk vond hij ook kameraden en van hen zal hij behalve de kunst van wormen uit den grond halen en huisjesslakken stuk slaan, ook wel de noodige omzichtigheid tegenover 't menschengeslacht leeren. Voorloopig is dat nog maar het beste. Maar in ieder geval ben ik hem dankbaar voor de kijkjes, die hij mij gegund heeft op de instincten en gewoonten bij jonge vogels.

JAC. P. TH.